

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10
8.	EKLER.....	15

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo I: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)	5
Tablo II: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)	6

KISALTMALAR

TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
BKMYBS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
PKO	Program Koordinasyon Ofisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Haklar Hesabında Kayıtlı Tutarın Gerçeği Yansıtması
2. Bazı Yapım İşlerinde Geçici Kabul Noksanları Kesintisinin Yapılmaması
3. Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin otuzyedinci bölümünde düzenlenmiştir. Anılan Kararname ile TİKA, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 522’nci ve 529’uncu maddelerinde kamu idaresinin görevleri;

(1) "a) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri karşılıklı kalkınmaya da katkıda bulunacak şekilde projeler ve faaliyetler temelinde geliştirmek, söz konusu ülke ve toplulukların kalkınma hedef ve ihtiyaçlarına uygun işbirliği program ve projelerini hazırlamak veya hazırlatmak, bununla ilgili gerekli düzenlemeleri ve takibi yapmak ve bunların uygulanmasında koordinasyonu sağlamak.

b) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve toplulukların iktisadi gelişim sürecinde ihtiyaç duyacakları ekonomik altyapı araçlarını ve destek programlarını hazırlamak, ekonomik büyüme, yatırım ortamının hazırlanması ve geliştirilmesi, işsizliğin ve yoksulluğun azaltılması, eğitim seviyesinin yükseltilmesi, iyi yönetim, kadın ve ailenin toplumsal yaşamda ve kalkınmadaki rolü, bilgi teknolojileri transferi, çevre ve doğal kaynakların yönetimi, enerji, altyapı, sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda katkı temin etmek, bu ülkelere kurumsal, insan kaynakları ve benzeri alanlarda kapasite geliştirme destekleri sağlamak.

c) Gerektiğinde yabancı ülke ve topluluklara yapılacak insani yardım ve teknik desteklerin koordinasyonunu sağlamak.

ç) Kalkınma alanında ulusal ve yararlanıcı ülkelerin kamu kurumları, üniversiteleri, sivil toplum ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği halinde program, proje ve faaliyetler gerçekleştirmek ve gerektiğinde uzman desteği sağlamak.

d) İşbirliği yapılması hedeflenen ülke ve topluluklarda kamu yönetimi, hukuk, eğitim, kültür ve diğer sosyal alanlardaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla proje ve programlar

hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak, bu ülke ve topluluklardan eğitim ve staj amacıyla Türkiye'ye gönderilecek kamu görevlileri ve diğer kişilere burs ve benzeri destek sağlamak.

e) Yurtdışında kültürel işbirliği programları yürütmek ve gerektiğinde Türk kültürüyle ilgili faaliyet gösteren merkezlerle işbirliği yapmak.

f) Kalkınma yardımları ve ülkemizin dış yardımlarıyla ilgili uygulama ve teknik koordinasyon ile takibi sağlamak, envanter hazırlamak ve raporlar yayınlamak.

g) Yurtdışında bulunan ortak tarihi, kültürel ve toplumsal mirasın ve değerlerin korunmasına, toplumlar arası önyarguların giderilerek ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik sosyal ve kültürel proje ve çalışmaları uygulamak.

ğ) Görev alanıyla ilgili olarak uluslararası işbirliğine ilişkin çalışmalarda yer almak ve koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlar ve bunların temsilcilikleriyle ortaklaşa projeler yürütmek.

h) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülkelerin yanı sıra, özellikle tarihi, coğrafi, sosyal ve kültürel bağlarımızın bulunduğu ülkelere, ilgili ülkenin kalkınmışlık düzeyine bakılmaksızın, teknik katkı ve destekte bulunmak ve ortak projelere açık olan tüm ülkelere gelecek talepleri değerlendirmek.

ı) Başkanlığın faaliyetleri kapsamında programa alınacak ülke ve topluluklara yönelik işbirliği ve yardım projeleri hakkında Bakanlığa bilgi vermek.

i) Mevzuatla Başkanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak." olarak belirtilmiştir.

529'uncu maddede ise;

"(1) Başkanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idareler ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

(2) Yurtdışında teknik, kültürel, sosyal, insani ve benzeri yardım faaliyetlerinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynağı kullanan diğer kuruluşlar, bu yardım faaliyetleriyle ilgili projelerini gerekli görülen hallerde Başkanlık kanalıyla gerçekleştirebilirler." şeklinde sıralanmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 520-531'inci maddelerde düzenlenmiştir. Kamu idaresi, merkez teşkilatı ile yurtdışında bulunan Program Koordinasyon Ofislerinden (PKO) meydana gelmektedir.

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Anılan Kararname'nin 521'inci maddesinde Başkanlık teşkilatı;

“İşbirliğinde bulunulması hedeflenen devletler ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri projeler, programlar ve faaliyetler aracılığıyla geliştirmek, yapılacak katkı, yardım ve ilgili süreçleri yürütmek ve mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığın bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı kurulmuştur. Kurumun kısa adı TİKA'dır. Bu Bölümde geçen Bakan deyiminden Kültür ve Turizm Bakanı anlaşılır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Başkan ve Başkan Yardımcılarının görevleri ise 523'üncü maddede;

“(1) Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, Cumhurbaşkanının genel siyaseti ve dış politikası çerçevesinde Başkanlığın amaç ve politikaları ile işbirliği kapsamındaki ülkelerin ihtiyaçlarına uygun olarak yürütmek ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Başkan, Bakana karşı sorumludur.

(2) Başkana yardımcı olmak üzere üç Başkan Yardımcısı atanabilir. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Kamu idaresi hizmet birimleri 524'üncü maddede;

“(1) Başkanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi Başkanlığı.*
- b) Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanlığı.*
- c) Ortadoğu ve Afrika Dairesi Başkanlığı.*
- ç) Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Dairesi Başkanlığı.*

d) Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanlığı.

e) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

f) Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.

g) Hukuk Müşavirliği.

(2) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen Daire Başkanlıklarının görev alanına giren ülkeler Başkan tarafından belirlenir. Bu Daire Başkanlıkları, görev alanlarına giren ülkelerle sınırlı olarak Ajansın görevleri ile Başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Program Koordinasyon Ofisleri ise 525’inci maddede;

"(1) Başkanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje, faaliyet ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması için Program Koordinasyon Ofisleri kurulabilir.”olarak düzenlenmiştir.

Başkanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje faaliyet ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla halihazırda 60 ülkede 62 adet PKO bulunmaktadır. PKO'larda Program koordinatörü ve koordinatörlere yardımcı olmak üzere Başkanlık merkezinden personel ile bunlara yerel düzeyde katkıda bulunmak üzere yerel personel görevlendirilmektedir.

Kamu idaresinin insan kaynaklarını, 293 memur, 76 sözleşme kapsamında çalışan sözleşmeli personel, 102 sürekli işçi, 18 geçici personel, 20 güvenlik hizmetlerinde çalışan personel, 339 yerel personel olmak üzere toplam 848 personel oluşturmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personelden, 271’i Genel İdare Hizmetleri, 16’sı Teknik Hizmetler, 6’sı ise Yardımcı Hizmetler sınıfında istihdam edilmektedir.

1.3. Mali Yapı

TİKA, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (KMYKK)’na göre bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanun’a ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,

- b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
- c) Lüzumu halinde, Cumhurbaşkanı onayı ile diğer kaynaklardan yapılacak transferler,
- ç) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
- d) Diğer gelirler.

Kamu idaresine, 2020 yılında 489.147.000,00 TL tutarında başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Bu ödenek yıl sonu itibarıyla 551.309.828,00 TL'ye ulaşmış ve 357.813.548,22 TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

Tablo I: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu(TL)

Ekonomik Kodlar	BÜTÇE GELİRLERİNİN TÜRÜ	Bütçe Geliri (800 Hesap)(1)	Büt. Gel.Ret ve İade (810 Hesap) (2)	Net Bütçe Geliri (800 Hesap) (3=1-2)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	982.578,11	0,00	982.578,11
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	489.896.946,19	0,00	489.896.946,19
05	Diğer Gelirler	9.994.488,56	0,00	9.994.488,56
	Genel Toplam	500.874.012,86	0,00	500.874.012,86

2020 yılında yıl sonu harcamalarının yıl sonu ödeneğine oranı; Personel Giderlerinde %99,78; Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderlerinde % 93,61; Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde % 92,20; Cari Transferlerde % 56,99; Sermaye Giderlerinde % 68,41; Sermaye Transferlerinde % 32,55 ve son olarak kurum toplamında da % 64,90 olarak gerçekleşmiştir.

Projelerin ödendiği Cari Transferler harcama kalemi için başlangıç rakamı olarak 358.886.000,00 TL ödenek verilmiş olup yıl içerisinde 2019 yılından devam eden şartlı bağış ve yardımlardan harcanmayan kısımların ilgili tertiplerine kaydedilmesi ve yıl içinde eklenen rakamlarla birlikte toplam 11.395.946,00 TL eklenmiş ve kurum içi ekleme 25.395,946 TL olup; böylece yıl sonu toplam ödenek 384.281.946,00 TL olmuştur. Yılı içerisinde bu ödeneğin 219.030.890,20 TL'si harcanmıştır. Yıl sonu ödenek toplamına göre harcamanın gerçekleşme oranı % 56,99 olmuştur.

Kamu idaresi 2020 yılı bütçe giderleri toplamı 357.813.548,22 TL'dir. Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo II: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	Ödenek Üstü Gider	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
01	Personel Giderleri	66.091.836,00	66.091.836,00	65.937.001,52	0,00	154.834,48	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr.	9.465.000,00	9.465.000,00	8.860.241,91	0,00	604.758,09	0,00
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	55.083.046,00	55.083.046,00	50.784.929,11	0,00	4.298.116,89	0,00
05	Cari Transferler	384.281.946,00	384.281.946,00	219.030.890,20	0,00	155.857.664,76	9.393.391,04
06	Sermaye Giderleri	3.781.000,00	3.781.000,00	2.586.763,33	0,00	1.194.236,67	0,00
07	Sermaye Transferleri	32.607.000,00	32.607.000,00	10.613.722,15	0,00	21.993.277,85	0,00
	Genel Toplam	551.309.828,00	551.309.828,00	357.813.548,22	0,00	184.102.888,74	9.393.391,04

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

TİKA, 5018 sayılı KMYKK'na ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir. Bütçe işlemleri bakımından ilgili yıl bütçe kanunlarına tabidir. Bütçe ve Ödenek Yapısı; merkezi bütçe prosedürlerine tabii olarak yürütülmektedir.

Başkanlığın mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde tabii olduğu mevzuat, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'dir. Muhasebeleştirmede, Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) kullanılmakta olup 17.04.2020 tarihi itibarıyla Tek Hazine Kurumlar Hesabı sistemine geçilmiş bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

- Üst yönetici tarafından tüm birimlere kurumda iç kontrol çalışmalarının başladığını duyuran bir yazı yayınlandığı,
- Kurumda İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu yeniden oluşturularak “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”nın hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlandığı,
- Kurumda organizasyon yapısının, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği ve yetki devirlerinin yazılı olarak düzenlendiği,
- Kurumda personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını içeren düzenlemelerin hem merkez birimleri hem de yurtdışında bulunan Program Koordinasyon Ofisleri için yapıldığı,
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmaların tamamlandığı,
- Kurumda yetki devirlerinin ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği, Başkanlıkta yürütülen iş ve işlemlerin “İmza Yetkileri Yönergesi” çerçevesinde yapıldığı,
- Kurumda görevler ayrılığı ilkesi gereği görevlendirme yapıldığı,
- Kurumda “Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi”nin tüm personele imzalatıldığı ve personelin özlük dosyasında yer aldığı,
- Kurumda personelin kişisel ve akademik gelişimlerine ve kurumun hedeflerine ulaşmasında katkı sağlayacak hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı,

- Kurum stratejik planının personelin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanıp yayımlandığı,

- Kurum bütçesinin performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirildiği,

- Kurumsal risk belirleme çalışmalarının tamamlandığı,

- Kurumda iç kontrole ilişkin risklerin belirlendiği,

- Kurumda yapılan iş ve işlemlerin kaydı ve dosyalanması amacıyla veri kayıt ve dosyalama sistemlerinin mevcut olduğu,

- Kurumda kullanılan bilgi yönetim sistemlerinin mevcut teknolojiler kullanılarak ve gerekli tedbirler alınarak geliştirildiği, sistemlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli yedekleme işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı,

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulduğu,

- Kurumda iç denetim fonksiyonlarının etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kurulmuş iç denetim biriminin mevcut olduğu,

- Kamu idaresi bünyesinde toplam 2 adet iç denetçi kadrosu bulunduğu, bu kadrolardan 1 adedinin dolu olduğu,

- Kurumda her yıl hazırlanarak yayınlanan idare faaliyet raporunda iç kontrol güvence beyanının üst yöneticisi ve harcama birimleri tarafından imzalandığı,

- Kurumda ön mali kontrol işlemlerinin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak yürütüldüğü,

- Kurumda idare faaliyet raporunun içeriğinin mevzuata uygun olarak hazırlandığı ve yayınlandığı,

Görölmüş olup iç kontrol sistemine ilişkin söz konusu çalışmalar yapılmış olmakla birlikte Başkanlık iç kontrol sisteminin yapılandırılması için özellikle aşağıda ayrıntısı yer alan konularda eksiklikler olduğu değerlendirilmiştir. Buna göre;

- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı"nın hazırlanmasına yönelik çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

- Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

- Risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

- İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,

Tespit edilmiştir.

Başkanlık tarafından İç Kontrol Sisteminin temel unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme faaliyetlerine ilişkin güncelleme ve tamamlama çalışmalarına devam edildiği, yapılan çalışmalar neticesinde Başkanlık iç kontrol sisteminin gelişiminde ilerleme kaydedildiği tespit edilmiş olup yapılandırma çalışmalarının tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Haklar Hesabında Kayıtlı Tutarın Gerçeği Yansıtması

Başkanlık muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde; kurum bünyesinde bulunan bazı yazılımlara ilişkin bakım, destek ve güncelleme hizmet alımlarının doğrudan giderleştirilmesi gerekirken 260 Haklar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

“Amortisman ve Tükenme Payları” konulu “Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No:47)”nin 'Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları' başlıklı 6'ncı maddesinin 10'uncu fıkrası uyarınca, daha önceki dönemlerde tamamen amorti edilmiş olan

duran varlıklar için yapılan harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenmeksizin doğrudan giderleştirilmesi gerekmektedir. Aynı maddenin 11'inci fıkrasında da; henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Anılan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, önceki dönemlerde tamamı amorti edilmiş duran varlıklar için yapılan harcamaların doğrudan giderleştirilmesi, amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı nitelikteki harcamaların ise varlığın maliyet bedeline eklenerek amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılması gerekmektedir. Başkanlık muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda, 2020 yılı öncesinde tamamı amorti edilmiş maddi olmayan duran varlık niteliğindeki edinimlerin bakım, destek ve güncellemesine ilişkin 232.607,50 TL değerindeki harcamanın varlığın maliyet değerine eklenerek 260 Haklar Hesabına kaydının yapıldığı tespit edilmiştir. Önceki dönemlerde tamamı amorti edilmiş duran varlıklar için yapılan bu harcamaların doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Muhasebe kayıtlarının yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne uygun olarak yapılmaması sebebiyle mali tablolar fiili durum hakkında gerçek bilgi üretmemektedir. 260 Haklar Hesabının gerçek durumu yansıtması amacıyla mevzuata uygunluğun sağlanması önem arz etmektedir.

BULGU 2: Bazı Yapım İşlerinde Geçici Kabul Noksanları Kesintisinin Yapılmaması

Başkanlık tarafından gerçekleştirilen bazı yapım işlerinde sözleşmeye geçici kabul noksanları kesintisine ilişkin hüküm konulmadığı ve kesinti işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmesi'nde, anahtar teslimi götürü bedel üzerinden ve birim fiyat üzerinden akdedilecek sözleşmelerde geçici kabul noksanlıkları kesintisi uygulamasına yönelik olarak sözleşme metninin nasıl düzenleneceğine yer verilmiştir. Tip sözleşmede, hakedişten yapılacak kesinti suretiyle veya hakedişte yapılan iş tutarına karşılık gelen oranda teminat alınması usullerinden seçilecek yönteme göre farklılaştırılmış metne yer verilmiştir. İdareler, seçecekleri yönteme göre sözleşme metnini düzenleyerek geçici kabul noksanlıklarını hakedişten kesinti yapmak

veya yapılan iş tutarına karşılık gelen oranda teminat almak suretiyle söz konusu hükmün gereğini yerine getireceklerdir.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeli işlerde, geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmı tutulur veya % 3'ü karşılığında teminat mektubu alınır. Hakedişten kesilen tutar veya alınan teminat mektubu geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödenir veya iade edilir.

Birim fiyat sözleşmeli işlerde ise belirlenmiş usul ve esaslar takip edilerek düzenlenen hakedişlerde tamamlanmış ancak kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5'i tutulur veya %5'i karşılığında teminat mektubu alınır ve kesin hesaplar idare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar veya teminat mektubu iade edilmez.

Yapılan incelemede Başkanlık tarafından gerçekleştirilen bazı yapım işlerinde sözleşmeye geçici kabul noksanları kesintisine ilişkin hüküm konulmadığı söz konusu kesinti işleminin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında her ne kadar geçici kabul kesintisi uygulamasına bazı ülkelerin yerel mevzuatından kaynaklanan sebepler ve ödeme aşamasında yaşanan bir takım sorunlar nedeniyle sözleşmelerde yer verilmediği belirtilse de yapım işi sözleşmelerinin yürütülmesi aşamasında, geçici kabul noksanlarını önlemek ve kesin hesapların zamanında tamamlanmasını sağlamak bakımından idarelere geçici kabul noksanlıklarını hakedişten kesinti yapmak yerine yapılan iş tutarına karşılık gelen oranda teminat mektubu alma seçeneği tanınmıştır. Bu çerçevede kamu idaresini külfete sokmayacak şekilde her ülke özelinde yapılacak bir değerlendirme neticesinde öngörülen seçimlik hakkın kullanılması suretiyle sözleşmelere hüküm konulabileceği ve mevzuat hükmü gereğinin yerine getirilebileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi

Başkanlık tarafından yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmediği tespit edilmiştir.

Mülga 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 13'üncü maddesinde;

"Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına... ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir" ,

Anılan Kararname'nin Geçici 1'inci maddesinde ise; *"Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler, bir yıl içinde yürürlüğe konulur..."* denilmektedir.

24.10.2011 tarihli anılan mevzuat ile hükmedilen projelerin belirlenmesi ve uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar hazırlanmamıştır.

15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı" başlıklı 37' nci bölümünün; "Proje Yayın Tanıtım" başlıklı 527' nci maddesinde, Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesinin, uygulanmasının, takibi ve sonuçlandırılmasının, gerekli koordinasyonlarla bu proje ve faaliyetlerin sponsorlar aracılığıyla yapılmasının sağlanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

Kurumun kuruluş amacına yönelik projelerini hangi usul ve esaslarla gerçekleştireceği, projelerin belirlenmesinde takip edilecek yöntem ve karar mekanizmalarının düzenlenmesine ilişkin yönetmelik hazırlanmamıştır. Proje belirleme karar süreçlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi mevzuat hükmüdür.

Başkanlık tarafından yurt dışında program koordinasyon ofis koordinatörleri eliyle yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmeliğin yer verilen hükümler gereğince hazırlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Peşin Ödenen Taşınmaz Kira Bedellerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Koordinatörlere Verilen İş Avanslarının Belirlenmiş Üst Limitleri Aşması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Avans Kalanları Başka Bir İş İçin Kullanıldıklarında, Avans Tutarının Talimatın Verildiği Tarihteki Kur Üzerinden Muhasebeleştirilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması, Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması	2019	Kismen Yerine Getirildi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda söz konusu edilen hususlara ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı, sürecin devam ettiği ancak halen bir takım eksikliklerin

			bulunduğu değerlendirilmiştir.
Yurtdışı Program Koordinasyon Ofisi Koordinatörleri Tarafından Gerçekleştirilecek Projelerin Belirlenmesi ve Yürütülmesine İlişkin Sürecin Düzenlenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda söz konusu edilen husus kurum tarafından düzeltilemediği için ilgili yıl denetim raporunda yeniden bulgu konusu edilmiştir.